

mener jeg rigtignof, man bør blive staaende ved den Ordning, som vi nu en Gang have faaet gennemført, og som det har kostet megen Overvindelse og Møje at faa gennemført, at man opretholder en Eksamenkommission, der er fælles for alle Eksaminander Landet over. Jeg mener, at denne Ordning har vist sig i og for sig at være praktisk og heldig. Derfor ønsker jeg den bevaret, og jeg ser ingen Grund til, at man skal sætte dette Forholds Omordning absolut i Forbindelse med Vedtagelsen af det foreliggende Lovforslag. Jeg ønsker imidlertid Sagen gjort til Genstand for en omhyggelig Prøvelse i et Udvalg. Hvorvidt der kan blive Lejlighed til i denne Samling at føre denne Lov igennem, har jeg ikke nogen Mening om, men Sagen er i og for sig saa vigtig og betydningsfuld og Lovforslaget, det indrømmer jeg, indeholder saa mange gode Momenter, at jeg ønsker, man inarest maatte komme til at heldigt Resultat i denne vigtige Sag.

J. Scavenius: Ligesom andre ærede Medlemmer, der have haft Ordet i Dag, vil jeg ikke sige andet, end at jeg maa betragte dette Lovforslag som et i det væsentlige særdeles godt Lovforslag og et Lovforslag, som Erfaringen har vist er nødvendigt, for at Læreruddannelsen her i Landet kan gaa fremad og ikke efterhaanden gaa tilbage. Man søger at opnaa Formaålet ved saa vidt muligt at indskrænke Afdgangen for Privatister til at tage Skolelærereksamen, og deri tror jeg, man gør ret. Man søger endvidere — hvilket for saa vidt bliver det samme paa en anden Maade — at faa de saakaldte Privatseminarier til virkelig at blive Seminarier, treaarige Undervisningsanstalter; ligesom de kongelige Seminarier, og derimod at komme bort fra de Seminariekursus, som have taget en vis Overhaand i den senere Tid. Og man søger ligeledes ved forskellige Bestemmelser at bevirke, at de vedkommende Seminarier, saa vel Stats- som Privatseminarier, saa større Magt over deres Elever og i større Grad end hidindtil kunne holde den rette Disciplin ved lige. Ogsaa heri tror jeg, man gør ret, ligesom det vist ogsaa er ganske rigtigt og naturligt, at man sætter Alderen en lille Smule op. Jeg ser ikke andet, end at Ministeriet i det hele taget har været heldigt med sine Forslag paa alle disse Punkter. Der er imidlertid et Punkt, som har en vis Vigtighed, og som, hvis man gaar bort derfra, vel nok vil bevirke, at man ogsaa paa andre Punkter maa tage under Overvejelse, hvad der kan sættes i Stedet. Det er den foreslaede

Indførelse af en Censurkommission i Stedet for en Eksamenkommission. Jeg siger ikke, som enkelte af de andre ærede Talere have sagt, at jeg ubetinget er imod en saadan Ordning, som den, her er foreslaet. Men jeg kan ikke andet end udtrykke de Betæneligheder, jeg har lige over for dette Forslag. Det har forekommet mig noget mærkeligt, at man vil give denne Ret til at dimittere fra Seminarierne til private Anstalter. Jeg ser meget vel, at i det Øjeblik man vil indføre, at lade Lærerne ved Statsseminarierne være Eksaminatorer, maa man ogsaa komme til at give de private Seminarier den samme Ret. Det ligger i Forholdenes Natur, og det vil maaste heller ikke være retfærdigt ikke at gaa dertil. Men at der for mit Bedkommende er nogen Betænelighed ved lige over for en Eksamen, der er en Embedseksamen, at give private Anstalter en saadan Ret, det kan jeg ikke nægte. Imidlertid er det for mig ikke det væsentligste i Sagen; heller ikke lægger jeg saa overordenlig megen Bægt paa, hvad der kan siges for, og hvad imod, at Eleverne blive eksaminerede enten af deres egne Lærere eller af en Eksamenkommission, ser fra Elevernes Standpunkt eller med Henblik paa den størst mulige Retfærdighed. Jeg ser godt, at der i saa Henseende kan siges en hel Del for og en hel Del imod. Derom kan man vistnok disputere i en Uendelighed, uden at de forskellige Ansætteser let kunne blive enige. Men min Betænelighed er navnlig den, om det er rigtigt at indføre den Centralisation, som ubetinget ligger i dette Forslag, og som vil blive dette Forslags nødvendige Følge. Dette Forslag vil med Nødvendighed fremtvinge en ensartet Undervisning i alle Seminarierne, de være Statsseminarier eller Privatseminarier; det vil ikke komme lige straks, men det vil med Nødvendighed fremtvinges gennem den Censurkommission, der indføres. Denne vil i Virkeligheden komme til at staa som Regeringens og Ministeriets Raadgiver, som Ministeriet maa tage Hensyn til, og som staar mellem Ministeriet og Seminarierne paa samme Maade, som Undervisningsinspektionen staar mellem Ministeriet og de lærde Skoler. Det er et Spørgsmaal, som ikke er mig saa klart, om det er rigtigt at gaa denne Vej for at opnaa de Goder, som jeg nok kan se der opnaas ved at gaa den, eller om man dog ikke paa anden Maade taber lige saa meget, naar man ser Sagen fra den anden Side. Naar vi tage Eksempler fra de lærde Skoler, have vi jo en Erfaring paa dette Omraade. Jeg tror ikke, der kan være nogen Tvivl om, at de lærde Skoler, om de nu ere i